

DZIŚ W NUMERZE:

Dawny krajobraz Górnego Śląska **str. 3**

GŁOSIK – rubryka dla dzieci **str. 4**

Wiosenna pielęgnacja urody **str. 5**

Hawierzów coraz bliżej awansu **str. 8**

CZWARTEK
18 MAJA 2006
NR 59
ROCZNIK LXI
CENA 6 KČ

tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

BĘDĄ KOLEJNE TOMY Z SERII »BIBLIOTHECA TESSINENSIS«

Mamy wspólne źródła

CIESZYŃ (kor) – Przedstawiciele Książnicy Cieszyńskiej oraz Kongresu Polaków, dyrektor Krzysztof Szelong i prezes Józef Szymeczek, podpisali we wtorek w cieszyńskiej siedzibie pierwszej z tych instytucji umowę o współpracy w ramach nowego projektu pn. „Wspólne źródła”. Celem projektu jest wspieranie rozwoju edukacji regionalnej oraz transgranicznych badań historycznych, zorientowanych na ochronę i promowanie kulturowego dziedzictwa Śląska Cieszyńskiego.

Projekt „Wspólne źródła” nawiązuje do wcześniejszego projektu „Wspólne korzenie”. Jak powiedział podczas wtorkowej konferencji prasowej w Książnicy dyrektor Szelong, współpraca tej instytucji z Kongresem, a przede wszystkim jego Ośrodkiem Dokumentacyjnym, zaowocowała powstaniem serii wydawniczej „Bibliotheca Tessinensis”. W skład Rady Naukowej serii weszli polscy i czescy historycy z ponadregionalnym autorytetem, m.in. Mečislav Borák, Edward Długajczyk, Krzysztof Nowak, Janusz Spyra, Zdzisław Pietrzyk i Milan Myska. Jak dotychczas, w serii ukazały się dwa tomy – „Materiały genealogiczno-heraldyczne do dziejów szlachty Księstwa Cieszyńskiego” oraz „Stát, církev a národ v československé části Těšínského Slezska”.

– Jako kolejny tom polskiej podserii Książnica zamierza ogłosić najważniejsze badanie źródło do dziejów Cieszyńska, a mianowicie „Kronikę miasta Cieszyńska”, obszerne opracowanie, które wyszło spod pióra Aloisa Kaufmanna, burmistrza miasta w latach 1814-1847 – poinformował K. Szelong. – Dzieło to, obejmujące cztery tomy oraz dwa tomy suplementu, przedstawia dzieje miasta, poczynając od jego legendarnego założenia w 810 r. aż po połowę XIX wieku. Ciąg dalszy na str. 2

Spotkanie szefowych ratuszów

OSTRAVA (wak) – Ponad sto pań z RC, Polki i Słowaczki zjechało wczoraj do Ostrawy, by wziąć udział w corocznym spotkaniu pań stojących na czele samorządów miast, gmin i dzielnic miejskich. Zainicjowała je przed dziesięć laty była pani burmistrz ostrawskiej dzielnicy Marianaškie Góry, dziś senator **Liana Janačková**.

Każdego roku program spotkania poświęcony jest innemu tematowi. Tym razem cykl prelekcji dotyczy m.in. walki z bezrobociem, kształcenia kobiet, gospodarki komunalnej, a także przemocy domowej. Przygotowano również bogaty program relaksacyjno-kulturalny. Pięciodniowy pobyt w Ostrawie „pierwsze damy” ratuszy zakończyła w hotelu „Šepetna” na Ostrawicy.

Przypominamy, iż w powiatach karwińskim i dyjecko-miśteckim kobiety „szefują” w takich miejscowościach, jak Cierlicko, Dąbrowa, Hawierzów, Koszarzyska oraz Łomna Dolna.

»DNI KARWINY« W RYBNIKU

Współpraca miast

RYBNIK/KARWINA (wak) – Młodzi sportowcy oraz zespoły artystyczne z zaprzyjaźnionych dwóch przygranicznych miast zaprezentowały się w ub. piątek i sobotę w Rybniku w ramach „Dni Karwiny”.

– Pierwszy dzień imprezy należał do sportowców. Na miejskim stadionie odbyły się zawody lekkoatletyczne, w których o najlepsze lokaty walczyli uczniowie szkół podstawowych, w meczach koszykówki zaś o zwycięstwo ubiegali się młodzieżowe drużyny z KS Sokół Karwina oraz MKKS Rybnik. W drugim dniu przedstawiły się licznie zebranej na rybnickim rynku publiczności orkiestra dęta „Majovák”, „Dziolchy i syny z Kolonje”, „Darkowski jazz band” oraz mażoret-

ki. Występy cieszyły się ogromnym powodzeniem – powiedziała nam po powrocie z Polski Urszula Kolorz z karwińskiego Domu Kultury.

Dniom towarzyszyła wystawa prac Edmunda Kijonki pt. „Karwina w fotografii”.

Przedstawiciele Karwiny na czele z prezydentem, **Antoninem Petrášem**, jego zastępczynią, **Gabriellą Mrózek**, oraz kierowniczką działu kultury wydziału Szkolnictwa i Kultury karwińskiego magistratu, **Vlastimilą Raškyřová**, przyjęci zostali w siedzibie miejscowego ratusza przez prezydenta Rybnika, **Adama Fudalę**.

Fot. JACEK SKOŘA

Dyrektor Książnicy Cieszyńskiej, Krzysztof Szelong, przypominał, że współpraca z Kongresem Polaków zaowocowała już wydaniem dwóch publikacji źródłowych.

Nowy Euroregionalny Projekt Transgraniczny

Na ratunek zawodom

CIESZYŃ (kor) – Polsko-Czeska Akademia Gimnastycznych Zawodów to nazwa nowego projektu transgranicznego, którego realizacja będzie finansowana z unijnego programu Interreg IIIA „Czechy – Polska”. Projekt przygotowały wspólnie Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie

(SZSiP), Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”, Euroregion Śląsk Cieszyński oraz Jabłonkowski Stowarzyszenie „Beskydská tvorba”. Reprezentanci tych instytucji i organizacji w ub. wtorek na Zamku w Cieszynie przedstawili go dziennikarzom.

Jak powiedziała dyrektor SZSiP, **Ewa Gołbiewska**, Śląsk Cieszyński jest regionem wyjątkowo bogatym pod względem kultury materialnej. – Niestety, globalizacja i napór masowej produkcji spowodowały, że istnieje realne niebezpieczeństwo zaniku starych rękodzielniczych technik i umiejętności. Ciąg dalszy na str. 2

Co miesiąc po polsku

PRAGA (kor) – Ponad 40 wernych wzięło udział w pierwszym polskim nabożeństwie ewangelickim w stolicy RC, które odbyło się w ub. niedzielę w praskim kościele ewangelickim pw. św. Michała przy ul. V Jirchářích. Nabożeństwo odprawił ks. senior **Jan Wacławek** z Nawisja. Śpiewem uświetnił je solista **Grażyna Wilk-Biernot** i **David Danel**.

Po nabożeństwie przedstawiciele Śląskiego Kościoła Ewangelickiego A.W. spotkali się z przedstawicielami parafii Polonii przy herbatce. Ustano, że polskie nabożeństwa u św. Michała odbywać się będą co miesiąc – zawsze w drugą niedzielę miesiąca godz. 15.00.

– Podczas wakacji jednak polskiego nabożeństwa nie będzie. Jeśli zaś chodzi o nabożeństwo czerwcowe, odbędzie się ono w niedzielę 11 VI. Odprawi je ks. senior **Janusz Kożusznik** – poinformował naszą gazetę zwierzchnik Śląsk, ks. bp **Vladislav Volný**.

Progoda

CZWARTEK – Zachmurzenie umiarkowane do dużego, możliwe przelotne opady deszczu lub lokalne burze. Temperatura w dzień 21-25 st., nocą 13-9 st. **PIĄTEK** – Zachmurzenie zmienne z przelotnymi opadami deszczu. Temperatura w dzień 18-22 st., nocą 14-10 st. C.

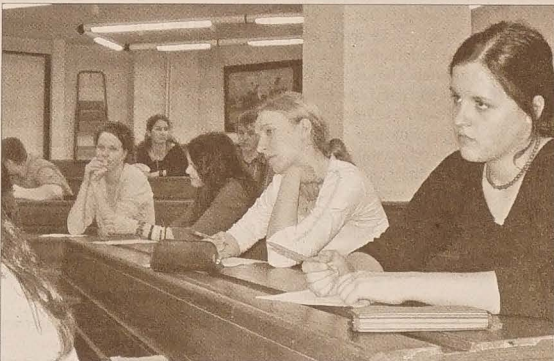
GINNAZJALNE ZMAGANIA Z ORTOGRAFIA

Dyktando z Tolkiena

CZ. CIESZYŃ (sch) – Inaczej niż w latach ubiegłych potraktowało Polskie Gimnazjum w Cz. Cieszynie konkurs o tytuł „Mistrza ortografii”. Tym razem uczniowie musieli wykazać się znajomością ortografii aż z trzech języków – polskiego, czeskiego i angielskiego.

Startujący w konkursie gimnazjaliści pisali pod dyktando swoich nauczycieli języków. Tekst został wybrany z powieści „Władca Pierścieni” angielskiego prozaika J.R.R. Tolkiena.

Spośród 47 uczniów najlepszym znaną ortografią wszystkich trzech języków okazał się **Paweł Hok** z klasy 3d, drugie miejsce zajęli ex aequo **Zenon Kuder** z 3d i **Ewa Polak** z 2a; na trzecim uplasowała się **Dorota Bocek** z 4a. Dyktando z języka polskiego najlepiej napisał **Adam Bielez** z 2b, z języka czeskiego – **Magda Szopa** z 1a, a z angielskiego – absolutny zwycięzca zmagani ortograficznych – **P. Hok**.

Fot. archiwum gimnazjum

W tegorocznej edycji gimnazjalnego „Mistrza ortografii” uczniowie musieli wykazać się znajomością polskiego, czeskiego i angielskiego.

»SŁONECZNY PATROL« PRZYGOTOWANY DO SEZONU

CIERLICKO/ZERMANICE (wak) – W bazach Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego trwają ostatnie przygotowania do sezonu letniego, który rozpocznie się nad oba akwenami 1 czerwca.

– Zimą ratownicy też nie próżnowali. Prowadzili kursy dla przyszłych ratowników, brali udział w intensywnych treningach, a także w zimowych ćwiczeniach pn. „Łódź 06”, które odbyły się nad sztucznym jeziorem w Cierlicku z udziałem strażaków, ratowników górniczych, żołnierzy wojskowej jednostki ratownictwa z Hluczyna oraz gości WOPR z Krakowa. Celem ćwiczeń były przygotowania ratowników do

udzielania pomocy w przypadkach załamania się lodu i tonięcia w zimnej wodzie. Zawody te miały również na celu integrację ratowników, ponieważ na co dzień podczas służby nie ma na to czasu.

dniowych patrolować będą cierlicki zalew, a podczas wakacji w ciągu całego dnia. Nad zbiornikiem zermanickim dyżury pełnić będą podczas weekendów.

Ratownicy nad akwenami

Takie kontakty pozwalają też zunifikować metody ratownicze i przede wszystkim sprawdzić umiejętności ludzi. Gościliśmy również nad Jeziorem Czorszyńskim, gdzie zaprosili nas nasi krakowscy przyjaciele – mówi **Jan Siuda**, szef cierlickich ratowników.

W czerwcu codziennie w godzinach popołu-

Drużyna ratowników wodnych Czeskiego Czerwonego Krzyża czuwająca nad bezpieczeństwem wczasowiczów powołana została z inicjatywy przedstawicieli samorządów lokalnych i administracji Cierlicka, Olbrachc i Hawierzowa w 1999 roku. Odtąd opatrzyli setki skałeczonych letników oraz wyciągali z wody dziesiątki tonących. Mają do dyspozycji własne łodzie patrolowe oraz specjalistyczny sprzęt do reanimacji.

Pójdziemy do przedszkola

- A niektóre dzieci trochę się bały - stwierdziła Ludmiłka.
 - Naprawdę? A czego mogły się bać? - zdziwił się Głosik.
 - Nie wiem. Chyba tego, że zobaczyły w przedszkolu nieznajome panie i nieznajome dzieci.
 - Hmm, tak myślisz? No bo w przedszkolu przecież nie ma się czego bać - stwierdził Głosik. - Do przedszkola należy się cieszyć. W każdym

razie ja to bym się cieszył! Jak tylko przypominę sobie wszystkie listy jakie dostajemy o zabawach, występach, wycieczkach i wszystkich innych imprezach w przedszkolach, to nawet zazdrościsz dzieciom!
 - No tak, bo ty bardzo dobrze wiesz, jak fajnie jest w przedszkolu, - wyjaśniła Ludmiłka - ale najmłodszym dzieci jeszcze tego nie wiedzą...
 - To trzeba im wyjaśnić! - wskoczył jej w słowo Głosik. - To bardzo ważne! Musimy im powiedzieć: „Dzieci, przedszkole jest super, świetne i wspaniałe, a panie w przedszkolu jeszcze lepsze!”. I jeszcze musimy powiedzieć, że w przedszkolu jest dużo ładnych zabawek, że dzieci mają różne fajne zaję-

Przedszkole „Pogoda” w Oldrychowicach proponuje pogodnie i beztrudnie dzieciństwo.

cia, że wiele ciekawego się dowiedzą i nauczą...
 - Dobrze już, Głosiku, wystarczy tego zachwalania. Myślę, że jeśli rodzice i dziadkowie powtórzą dzieciom to wszystko, to na pewno żadne dziecko nie będzie się już bało przedszkola - śmiała się Ludmiłka.
 - I będą się uśmiechały tak, jak przedszkolacy z Oldrychowic na zdjęciu, które nam przysłał - dodał Głosik.
 - A pod zdjęciem było napisane, że zapisy dzieci do tego przedszkola potrwają jeszcze do 19 maja.
 - Ludmiłko, ale my nie wiemy, kiedy zapisuje się dzieci do innych przedszkoli - zmartwił się Głosik.
 - Nie martw się - uspokoiła brata Ludmiłka. - Rodzice na pewno wiedzą i na pewno swoje dzieci zapiszą. Bo przecież warto!

Dla mamy

Podaruję mamie kosz wiosenny,
 pierwiosnkowy, fiołkowy, radosny
 Ze wstążkami, z motylami,
 Ze świerszczem,
 By wieczorem
 Śpiewał jej wiersze.
 Kosz z kazeńcem,
 kosz z tulipanem,
 by jej mówił - dzień dobry!
 nad ranem
 i by pachniał
 słodko jak cynamon.
 - Weź ode mnie
 taką wiosnę, mamie!

cia, że wiele ciekawego się dowiedzą i nauczą...
 - Dobrze już, Głosiku, wystarczy tego zachwalania. Myślę, że jeśli rodzice i dziadkowie powtórzą dzieciom to wszystko, to na pewno żadne dziecko nie będzie się już bało przedszkola - śmiała się Ludmiłka.
 - I będą się uśmiechały tak, jak przedszkolacy z Oldrychowic na zdjęciu, które nam przysłał - dodał Głosik.
 - A pod zdjęciem było napisane, że zapisy dzieci do tego przedszkola potrwają jeszcze do 19 maja.
 - Ludmiłko, ale my nie wiemy, kiedy zapisuje się dzieci do innych przedszkoli - zmartwił się Głosik.
 - Nie martw się - uspokoiła brata Ludmiłka. - Rodzice na pewno wiedzą i na pewno swoje dzieci zapiszą. Bo przecież warto!

TU KIEDYŚ UCZONO POLSKIE DZIECI

(68)

Karwina Nowe Miasto

Z rozwojem osiedla w Karwinie Nowym Mieście, którego budowę rozpoczęto na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych ub. wieku pod nazwą Stalingrad, zaistniała potrzeba otwarcia nowej polskiej szkoły, ponieważ klasy w budynku szkolnym we Frysztaście były już przepełnione. Wzniesiono więc na Nowym Mieście nowoczesny trzypiętrowy gmach, który oddano do użytku 1 września 1951. Dyrektorem został **Karol Kapusta**, który wcześniej kierował ostatnimi pracami porządkowymi w budynku szkolnym. Rodzice uczniów przepra-

cowali 215 godzin w czynnie społecznym, czyli za darmo.
 Do szkoły w pierwszym roku szkolnym uczęszczało 129 uczniów (59 chłopców i 70 dziewcząt).
 Na początku w szkole tej mieszkała się również szkoła czeska.
 Na skutek ubytku dzieci nowomiejską szkołę polską zamknięto w roku 2003. Jej dyrektorką była wówczas **Jadwiga Palowska**. Obecnie w gmachu byłej polskiej szkoły w Karwinie Nowym Mieście urządzono filię Uniwersytetu Śląskiego.

CZESŁAW GAMROT

Była polska szkoła w Karwinie Nowym Mieście.

Głosikowa Korespondencja

Wiosna już w pełni! Świadczą o tym Wasze listy opisujące piękne imprezy na świeżym powietrzu. Pierwszy dotyczy pobytu dzieci z czeskosłowackiej szkoły w Łomnej Dolnej i nosi tytuł:

Zostań krasnoludkiem Ekoludkiem!

Pod takim hasłem dzieci z klas I, II A i II B Polskiej Szkoły Podstawowej w Czeskim Cieszyńsku spędziły pod koniec kwietnia tydzień w zielonej szkole, w ośrodku wychowania ekologicznego „Tetřev” w Łomnej Górnej.
 Pod bacznym okiem wychowawczyń, asystenta, przede wszystkim zaś zapalonego ekologa, pana Michala Šulšana, zwiedziły malowniczą okolicę Łomnej Górnej, dowiedziały się bardzo wiele o zwierzętach i roślinach w Beskidach, miały okazję zobaczyć bociana czarnego, ratowały żabki... po prostu odkrywały tajemnice przyrody. W zielonej szkole nie brakło też zabaw, turniejów, dyskoteki, festiwalu piosenek itp. Cały czas towarzyszyło dzieciom wiosenne słoneczko, więc sporo czasu spędziły wśród łąk i lasów. Ulubioną piosenką Majki Jeżowskiej „Moja planeta” oraz okrzykiem „Hej ho! Hej ho!... do lasu by się szło!” pożegnały Łomną Górna, dziękując wszystkim, którzy się nimi opiekowali.
 Po tygodniu dzieci wiedzą, co to jest ekologia i zamierzają zachowywać się ekologicznie na co dzień. Do Łomnej Górnej chcą wrócić, bo jest tam jeszcze dużo do odkrycia.

Drugi list informuje o wielkiej imprezie przedszkola w Lutyni Dolnej. Nie odbywała się ona pod gołym niebem, tylko w sali domu kultury, ale za to można się było tu dowiedzieć wielu ciekawych rzeczy na temat podróży. Autorka minireportażu z tego spotkania, pani Halka Kwalek, nazwała go:

BOLEK I LOLEK... PODRÓŻE MAŁE I DUŻE

Pierwsze dni maja to dla naszego przedszkola niezwykła chwila. Już po raz trzeci mieliśmy możliwość gościć w naszym Domu Kultury w Lutyni Dolnej kolegów i koleżanki z innych przedszkoli całego Zaozla. Przyjechali do nas również przedszkolacy z Polski, z którymi spotykamy się na podobnych imprezach od trzech lat.

Na lutynińskim spotkaniu przedszkolaków z Bolkiem, Lolkem i podróży nie zabrakło miłych nagród dla dzieci.

Tym razem nasi miliusińscy „podpowiadali” swoimi występami na scenie, czym Bolek i Lolek mogą podróżować po świecie. W drugiej części przedszkolacy zaprojektowali nowy, przedszkolny znak drogowy PIERWSZEŃSTWO DLA UŚMIECHU! Wszyscy podziwialiśmy pomysły dzieci i zapal. z jakim zabrały się do pracy. Nagrodą był dla nich występ iluzjonisty, który z nadmuchiwanymi balonikami wyczarował masę śliczności.

Mamy nadzieję, że książeczki dla przedszkoli oraz nagrody dla dzieci otrzymane od prawdziwego czarodzieja będą wszystkim przypominały spędzone wspólnie z nami chwile, a wiedza na temat wychowania komunikacyjnego pozwoli poczuć się bezpiecznie w dżungli, która drogą się zwie. Podziękowania śle na ręce tych, którzy w przygotowaniu do tego spotkania włożyli nie tylko swoją wiedzę, umiejętności, ale przede wszystkim swoje SERCE.

A teraz przeczytajcie, co to takiego jest „Rodzinny bieg przełajowy”. Dodajmy, że brali udział uczniowie i przedszkolacy z SP w Orłowej Lutyni:

ALÉŻ BYŁO WESOŁO!!!

W sobotnie popołudnie 6 maja trwają w pobliskim lasku gorące przygotowania do naszej szkolnej imprezy „Rodzinny bieg przełajowy”. Rodzice, a szczególnie tatusiowie, pieczołowicie przygotowują trasę, na której trzeba będzie prawidłowo wykonać poszczególne zadania. Liczy się czas.

Po biegu przełajowym dzieci i rodzice z Orłowej Lutyni uzupełnili zżyta energię kielbaskami prosto z ogniska.

Wyrusza aż 25 drużyn. Każda składa się z rodzica i dziecka. Trzeba się mocno uwijać, by trasę zaliczyć w jak najkrótszym czasie. Najpierw strzelano na punkty, później w tarczce poleciały strzałki, potem rzuty do celu, a na koniec dziecko prowadzi rodzica z zawiązanymi oczyma po określonej trasie.

Wszyscy spisali się na medal, jak nasi rodzice tak i my dzieci. Na mecie było słychać głośno owacje: „Hurra! Sport to jednak zdrowie!”
 Ogłoszenie wyników, rozdanie słodkich nagród, głośne „hip, hip, hura” i już siadamy wokół ogniska, by z wielkim apetytem zająć kielbaski.
 Było miło i wesoło aż do późnych godzin. Za to wszystkim bardzo dziękujemy naszym rodzicom i Macierzy Szkolnej i prosimy o więcej takich imprez.

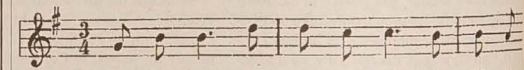
Przedszkolacy i uczniowie z SP Orłowa Lutynia

150 pieśni

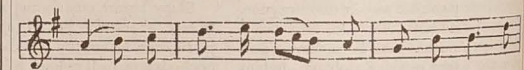
(71)

ZBIÓR PIEŚNI JEDNOGŁOSOWYCH DLA MŁODZIEŻY ZEBRAŁ JERZY SAMIEC

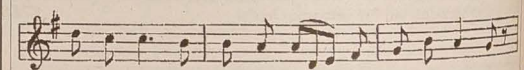
Patrz, Kościuszk

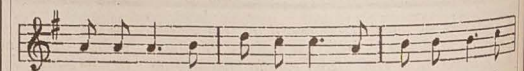
1. Patrz, Ko - ściu - szk, na nas z nie - ba, Jak nam

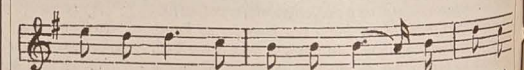
two - go du - cha trze - ba, Du - cha pra - cy,

roz - trop - no - ści, Nie o - rą - ża, po - ryw - czo - ści.

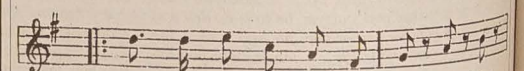
Saczek o - rą - ża, to nie dro - ga, któ - rą znaj - dzie

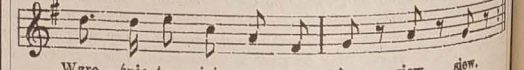
po - moc Bo - ga, A - le w pra - cy ci - chaj

wie - lu, Zwol - na zdą - żym teść do ce - lu.

1. - 2. Ta - ki nasz het - ma - nie, śpiew, śpiew, śpiew,

Wzro - śnie two - jej pra - cy siew, siew, siew.

2. Wiarą tylko, jej orężem
 Przeciwników my zwyciężym.
 O, pracujmy wciąż nad sobą
 A z upadku wstaniam, z grobu.
 Wstańmy tylko, wstańmy z brudu,
 Zająkniemy blaskiem cudu,
 Wkręcimy ducha, który drzemie,
 W raj ojczystą zmieniam ziemię.
 Taki nasz hetmanie...

